

Kovács István

A fény százada

(Oláh Jánosnak)

A lázadó ember
szobor-vigyázzban feszeng
cellája
falfirkája előtt,
amelyre könnyeket mart a salétrom-idő.
A sötétség szétaposott varangyai –
alvadt vérfoltok a cementpadlón.
A megalázottság küblijéhez tett
kannányi fénnel mosd fel őket...
„Magyarország börtön!” –
mondhatná Hamlet,
ha Kísérteteit
időben felismeri.

Egyszerűségében is
korszerűtlen a kérdés...
Lehet-e az ember magában-valón
ember,
és lehet-e
maga ellen lázadó?
És lehet-e folyékony a fény,
amelyre a perzselt bőrű békák
látatlan kúsznak elő
az ínyenc szónokok
szép új világot
hirdető szájából?

A fény osztatlan,
mint a panoráma-ablak.
És a még több fény
– a költő utolsó kívánságaként –
halálos adag.
A felvilágosodás százada
– az éjjel-nappal fényben fuldoklók
tátogó és táguló köreiben –
mindent korszerűsít...
És miért ne éppen a börtönt?
Egyszeriben
hamis betlehemi csillagmintákkal

telehintve a föld:
leszállótereit bukott angyaloknak.
Az ajándék-dobozzá rácsozott emelet-sorokon
Rubik-kockaszerűen
ide-odatologathatók
a cellák...
És bennük a vonalkódos ember.

A felnőtt olyan,
mint a gyermek:
szeret játszani.
Ma a gyötrelmet
és a gyöttrést is
játéknak hiszi,
ahogy bónusznak
a semmit-látás képernyőjére
naponta odakozmált
kudarcát:
a nyomorúságaival
szórakoztató híreket.

Fehérre meszelt terem.
Egészséges tágasság.
Egészséges társadalom.
Nótától hasadozó hajnal...
Dallamok szertefoszló szemfedele alatt
hadseregek indulnak rohamra
a lövészárkoktól girlandos farsangi hómezőn.
A szanitécek elszomorodnak
a hirtelen beállt fegyvernyugváskor...
Ki tudja,
meddig böjtöl a halál?
Utána özönvízként a spanyolnátha!

Még egészségesebb társadalmat! –
harsogják a legújabb kor
nagy járványai után
beavatottak.
Minden csupa verőfény
az utolsó órában.
Lefüggönyözött autók az éjszakában
és lefüggönyözött emelvény napfelkeltekor.
Rajta eltakart oszlop-mélyedése
a bármikor beilleszthető bitófának,
amely most
a börtön-múzeumban kiállított
áldozatok és hóhérok között

a felejtés bűnével hitelesített
mérleg nyelve.

A gyűlölettől torkolattüzes
világmegváltások
századában éltünk.
Túl azon, amely
forradalmi módon
eltörölte volna a vasárnapot is.
Merthogy a munka tesz szabaddá,
az ördögös személytelenség,
nem az örökös tartozás –
családhoz,
baráti körhöz,
házához,
hithez.

A jól időzített haladás – fejlődés:
törzs-,
faj-,
gazdasági,
társadalmi,
tudományos,
kulturális,
civilizációs,
hadművészeti,
és lélek nélkül
lelki...

A haladás ma – állandó növekedés.
Emelkedő dísztribünjéről mind inkább belátni
a világrézsnyei munkatáborokat,
a mindent elborító termelést.

Az életszínvonal
mint édeskés varázsige
az elnéptelenedett mesék idején,
amikor a páciens
csukd-be-szemed-nyisd-ki-szád
cukorbetegségben szenved.

A bilincs-szagatónak hirdetett
jelszavak
rövid és hosszú távon
egyaránt az ölést,
öldöklést hitelesítették,
s az azért folytatott

konok küzdelmet,
hogy látható legyen
a létében tagadott Isten.
Aztán
mintha parancsolataival
Ő tehetne mindenről:
pellengérré
Vele!
És máris elérve a cél:
a fesztelen lét,
feszélyezetlen létezés
szabadsága.

Kiket igazol,
hogy a tenyészet-élet
csak úgy, az, ami:
zavartalanul működő halálgyár?

2006 októberében

Oláh Mátyás: *Oláh János portréja*

